

Dz.U. 1935 nr 27 poz. 199

USTAWA

z dnia 21 lutego 1935 r.

o pielęgniarstwie

I. Wykonywanie praktyki pielęgniarskiej.

Art. 1.

Przez praktykę pielęgniarską rozumie się zawodowe wykonywanie następujących czynności:

- a) pielęgnowanie chorych w zakładach leczniczych i domach prywatnych,
- b) wykonywanie zleceń lekarza przy chorych,
- c) pracę w zakładach leczniczych, instytucjach zapobiegawczych, zakładach opiekuńczych, instytucjach społecznych, szkołach, zakładach przemysłowych oraz domach prywatnych w zakresie szerzenia higieny ogólnej i osobistej, zwalczaniu epidemii oraz zapobiegania chorobom.

Art. 2.

- 1. Do wykonywania praktyki pielęgniarskiej uprawnione są jedynie osoby, które uzyskały prawo praktyki pielęgniarskiej na zasadzie ustawy niniejszej. Osobom tym przysługuje również wyłączne prawo używania tytułu pielęgniarzki.
- 2. Nadzór nad wykonywaniem praktyki pielęgniarskiej należy do Ministra Opieki Społecznej.

Art. 3.

- 1. Prawo wykonywania praktyki pielęgniarskiej może być stałe lub czasowe.
- 2. Stałe prawo wykonywania praktyki pielęgniarskiej mają osoby, które posiadają obywatelstwo polskie i dyplom szkoły pielęgniarstwa, przewidziany w art. 10 i 11.
- 3. Właściwa okręgowa rada pielęgniarek i położnych może stwierdzić prawo wykonywania zawodu pielęgniarzki osobie, która ukończyła szkołę pielęgniarzką za granicą, uznaną przez Ministerstwo Zdrowia i Opieki Społecznej za równorzędną z dyplomem polskiej szkoły pielęgniarzkiej.

Art. 4.

Prawa wykonywania praktyki pielęgniarzkiej nie mogą uzyskać osoby:

- a) pozbawione własnej woli z powodu choroby psychicznej przez czas trwania ubezwłasnowolnienia,
- b) sądowo pozbawione praw publicznych i obywatelskich praw honorowych - do chwili odzyskania tych praw,

c) dotknięte chorobą, niebezpieczną dla otoczenia.

Art. 5.

1. Przed przystąpieniem do wykonywania zawodu pielęgniarka obowiązana jest uzyskać, we właściwej okręgowej radzie pielęgniarek i położnych, stwierdzenie prawa wykonywania zawodu.
2. Okręgowa rada pielęgniarek i położnych wydaje pielęgniarce zaświadczenie o prawie wykonywania zawodu.
3. Pielęgniarka, która zgłosiła zamiar wykonywania zawodu po upływie pięciu lat od ukończenia nauki lub która przerwała wykonywanie zawodu na okres dłuższy niż pięć lat, może być zobowiązana przez okręgową radę pielęgniarek i położnych do uprzedniego odbycia przeszkolenia. Program i zasady przeszkolenia ustala okręgowa rada pielęgniarek i położnych.

Art. 6.

1. Pielęgniarka ujawniająca niezdolność do wykonywania zawodu, wywołaną w szczególności chorobą psychiczną, narkomanią, alkoholizmem, niedołęstwem lub kalectwem może być pozbawiona, przez okręgową radę pielęgniarek i położnych, prawa wykonywania zawodu na stałe lub na okres trwania niezdolności na podstawie orzeczenia komisji lekarskiej.
2. W przypadku gdy pielęgniarka odmawia poddania się badaniu przez komisję wymienioną w ust. 1 lub gdy okręgowa rada pielęgniarek i położnych, na podstawie wyników postępowania wyjaśniającego, uzna, że dalsze wykonywanie zawodu przez pielęgniarkę grozi niebezpieczeństwem dla osób, nad którymi sprawuje opiekę, okręgowa rada pielęgniarek i położnych może zawiesić pielęgniarkę w prawie wykonywania zawodu.
3. Postępowanie w sprawach pozbawienia prawa wykonywania zawodu jest poufne.
4. Do uchwały okręgowej rady pielęgniarek i położnych w sprawie pozbawienia prawa wykonywania zawodu w przypadkach, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego odnoszącego się do decyzji administracyjnej.
5. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej może zaskarżyć do Naczelnego Sądu Administracyjnego prawomocną uchwałę organów samorządu w sprawach, o których mowa w ust. 1, z powodu jej niezgodności z prawem w trybie określonym w Kodeksie postępowania administracyjnego.
6. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, po uzgodnieniu z Naczelną Radą Pielęgniarek i Położnych, określa szczegółowe zasady i tryb postępowania w sprawach dotyczących pozbawienia i zawieszenia prawa wykonywania zawodu.

Art. 7.

1. Pielęgniarka obowiązana jest do zachowania w tajemnicy wszystkiego, o czym się dowie w związku z wykonywaniem praktyki pielęgniarskiej.
2. Od obowiązku zachowania tajemnicy pielęgniarka zwolniona jest:
 - a) w stosunku do lekarza, po którego opieką chory pozostaje,
 - b) gdy ciąży na niej z mocy przepisów prawa obowiązek doniesienia władzy,
 - c) w pracy higieniczno-zapobiegawczej w stosunku do władz przełożonych.

Art. 8.

Pielęgniarki zaliczają się do kategorii pracowników umysłowych i korzystają z praw i obowiązków, ustawowo przepisanych dla tej kategorii pracowników.

Art. 9.

Ustawa niniejsza nie narusza w niczym praw osób, uprawnionych do wykonywania praktyki lekarskiej, felcherskiej i położniczej.

II. Szkoły pielęgniarstwa.**Art. 10.**

1. Państwowe, publiczne i prywatne szkoły pielęgniarstwa mogą być otwierane i prowadzone na podstawie zezwolenia Ministra Opieki Społecznej.
2. Minister Opieki Społecznej ustali w drodze rozporządzenia warunki niezbędne dla uzyskania zezwolenia na otwarcie szkoły pielęgniarstwa.

Art. 11.

1. Minister Opieki Społecznej zatwierdza statut szkoły pielęgniarstwa, regulamin rady szkolnej, program i system nauczania, regulamin egzaminu końcowego i wzór dyplomu.
2. Nauczanie w szkole pielęgniarstwa winno trwać przynajmniej dwa i pół lat.
3. Przepisy, dotyczące statutów, regulaminów oraz programu nauczania, zostaną ustalone w drodze rozporządzenia przez Ministra Opieki Społecznej.

Art. 12.

Szkoły pielęgniarstwa mogą być zakładane jedynie w miejscowościach, które posiadają odpowiednie warunki do szkolenia uczennic tak teoretycznego, jak i praktycznego w pielęgnowaniu chorych i opiece społeczno-higienicznej.

Art. 13.

Szkoły pielęgniarstwa obowiązane są do utrzymywania internatów dla swych uczennic. Zamieszkiwanie uczennic poza internatem jest wzbronione. Wyjątki dopuszczalne są tylko dla uczęszczających do szkół pielęgniarstwa siostr zakonnych, którym reguła zabrania mieszkania poza zgromadzeniem zakonnym.

Art. 14.

1. Dyrektorkę szkoły pielęgniarstwa zatwierdza Minister Opieki Społecznej.
2. Szczegółowe warunki, którym powinna odpowiadać dyrektora szkoły pielęgniarstwa, określi rozporządzenia; w każdym razie musi ona posiadać prawo do wykonywania praktyki pielęgniarstwa.
3. Ze stanowiskiem dyrektorki nie wolno łączyć innych stałych zajęć zarobkowych.
4. Minister Opieki Społecznej może zarządzić usunięcie dyrektorki, nieprzestrzegającej obowiązujących przepisów i postanowień statutu szkoły.

5. Nad wykonaniem programu nauczania czuwa złożona z lekarzy i pielęgniarek rada szkolna, której skład i zakres działania ustali regulamin.

Art. 15.

1. Warunki, którym winny odpowiadać kandydatki, wstępujące do szkół pielęgniarstwa, są następujące:
- a) ukończone przynajmniej gimnazjum lub wykształcenie, uznane przez władze właściwe jako równorzędne,
 - b) ukończony 18, a nieprzekroczony 30 rok życia,
 - c) odpowiednie właściwości psychiczne i uzdolnienie fizyczne,
 - d) nieskazitelna przeszłość.
2. Minister Opieki Społecznej może na wniosek dyrektorki szkoły pielęgniarstwa zezwolić w drodze wyjątku na przyjęcie kandydatki, która przekroczyła 30 rok życia.

Art. 16.

Ministrowi Opieki Społecznej przysługuje prawo zamknięcia szkoły pielęgniarstwa:

- a) jeżeli jest prowadzona niezgodnie z ustawą niniejszą, przepisami wydanymi na jej podstawie lub ze statutem, regulaminem i programem naukowym,
- b) w przypadku, gdy nauczanie lub wychowanie uczennic odbywa się w duchu niełojalnym dla Państwa, względnie gdy szkoła nie przeciwdziała skutecznie szkodliwym pod względem wychowawczym wpływom na uczennice.

Art. 17.

1. Minister Opieki Społecznej sprawuje nadzór nad szkoleniem kandydatek do zawodu pielęgniarckiego, a w miarę potrzeby zarządza przeszkolenie pielęgniarek oraz osób, wymienionych w art. 20 ust. 3 i 4, na okresowych kursach uzupełniających.
2. Uprawnienia te może Minister Opieki Społecznej przekazać w całości lub w części wojewódzkim władzom administracji ogólnej.

Art. 18.

1. Minister Opieki Społecznej ustala w drodze rozporządzenia oznakę ukończenia szkoły pielęgniarstwa i wzory mundurów dla pielęgniarek.
2. Naruszenie przez osoby nieuprawnione ustalonego munduru i oznaki jest wzbronione.

III. Postanowienia przejściowe.

Art. 19.

Równoznaczne z dyplomem szkoły pielęgniarstwa, przewidzianej w art. 10 i 11, są:

- 1) uzyskane przed wejściem w życie ustawy niniejszej:
 - a) świadectwo ze złożonego państwowego egzaminu pielęgniarckiego w myśl rozporządzenia Ministra Zdrowia Publicznego w przedmiocie państwowych egzaminów pielęgniarckich z dnia 27

listopada 1923 r. (Dz.U. RP Nr 127, poz. 1049), zmienionego rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 24 grudnia 1931 r. (Dz.U.RP. z 1932 r. Nr 6, poz. 38),

- b) świadectwo złożenia egzaminu pielęgniarского w myśl wydanych przez b. państwa zaborcze przepisów, obowiązujących na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego,
- c) świadectwo ukończenia szkoły pielęgniarstwa Stowarzyszenia Pań Ekonomek św. Wincentego Paulo w Krakowie,

2) świadectwo złożonego egzaminu pielęgniarского, uzyskane zgodnie z art. 20 ustawy niniejszej.

Art. 20.

1. Egzaminy, uprawniające do uzyskania prawa praktyki na zasadzie art. 19 pkt 2, odbywać się będą w ciągu lat czterech od wejścia w życie ustawy niniejszej przed komisją egzaminacyjną przy urzędach wojewódzkich.
2. Program, terminy egzaminów i sposób przeprowadzenia egzaminów oraz skład komisji egzaminacyjnej ustali Minister Opieki Społecznej w drodze rozporządzenia.
3. Do egzaminów dopuszczone będą osoby, posiadające obywatelstwo polskie, które przed wejście w życie ustawy niniejszej:
 - a) ukończyły dwuletnią szkołę pielęgniarstwa o zatwierdzonym przez właściwe ministerstwo statucie i programie,
 - b) ukończyły szkołę pielęgniarstwa, zatwierdzoną w myśl wydanych przez b. państwa zaborcze przepisów, obowiązujących na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego oraz górnośląskiej części województwa śląskiego,
 - c) ukończyły najmniej sześciomiesięczne kursy pielęgniarские i wykażą się dwuletnią pracą zawodową pielęgniarską,
 - d) wykażą się pięcioletnią pracą zawodową pielęgniarską szpitalną lub higieniczno-zapobiegawczą, przy czym kursy pielęgniarские mogą być zaliczone, jako praca zawodowa pielęgniarская, licząc jeden miesiąc kursu za 6 miesięcy pracy zawodowej. Minister Opieki Społecznej ustali w drodze rozporządzenia, które kursy mogą być zaliczone, jako praca zawodowa,
 - e) wykażą się czteroletnią pracą zawodową pielęgniarską, pod warunkiem uzupełnienia brakującego roku pracy zawodowej przez odbycie kursu, wymienionego w art. 17.
4. Ponadto do egzaminu dopuszczone będą osoby posiadające obywatelstwo polskie, znajdujące się w okresie próbnym (postulacie) lub nowicjacie, zgłoszone przez zgromadzenia zakonne w ciągu 3 miesięcy od wejścia w życie ustawy niniejszej, pod warunkiem, że przed przystąpieniem do egzaminu przejdą przeszkolenie, które ustali rozporządzenie wykonawcze, i w czasie składania egzaminu będą należały do zgromadzenia zakonnego.
5. Osobom, które posiadają warunki do przystąpienia do egzaminu pielęgniarского, wojewódzka władza administracji ogólnej wyda, do czasu złożenia egzaminu, czasowe zezwolenie na wykonywanie praktyki pielęgniarской, nie dłużej jednak, jak do dnia 1 stycznia 1939 r.

IV. Postanowienia karne.

Art. 21.

1. Winny przekroczenia art. 5 ust. 1 i 2, art. 6 ust. 4 i art. 10 podlega karze aresztu do 3 miesięcy i grzywny do 3.000 złotych lub jednej z tych kar, jeżeli za czyny te nie grozi kara surowsza.
2. Do orzekania powołane są powiatowe władze administracji ogólnej.

V. Postanowienia końcowe.

Art. 22.

1. Ilekroć przepisy ustawy niniejszej mówią o pielęgniarzach, uczennicach, dyrektorkach i kandydatkach do szkół pielęgniarских oraz siostrach zakonnych, przepisy te dotyczą również pielęgniarzy, uczniów, dyrektorów i kandydatów do szkół pielęgniarских oraz braci zakonnych.
2. Ilekroć w ustawie jest mowa o "pielęgniарce" należy przez to rozumieć również "asystentkę pielęgniarską".

Art. 23.

Przepisy ustawy niniejszej nie naruszają szczególnych uprawnień, przewidzianych w umowach międzynarodowych, w warunkach i granicach, w umowach tych ustalonych.

Art. 24.

Wykonywanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi Opieki Społecznej w porozumieniu z właściwymi ministrami.

Art. 25.

1. Ustawa niniejsza wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy od dnia ogłoszenia.
2. Równocześnie tracą moc obowiązujące wszystkie dotychczasowe przepisy, normujące wykonywanie praktyki pielęgniarskiej, a w szczególności przepisy o państwowych egzaminach pielęgniarских.